

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — — —	24 kor.
Félévre	— — — — —	12 .
Negyedévre	— — — — —	6 .
Egy órára	— — — — —	2 .
— Egyes szám ára	8 fill.	

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 246. szám.

Csütörtök, október 27.

Lefújás.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 26.

© Az ellenzék tehát mégis oly szíves volt és az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés fölött tegnap megengedte a szavazást; az az ellenzék, mely hosszú időn át a legsemmisebb ürügyek alatt obstruált a provizórium ellen, e mellett persze mindig tagadta az obstruálást. „Legsemmisebb ürügyek”-et mondtunk, mert semmi esetre sem nézünk el a fölött, hogy az 1899: XXX. t.-c.-et szószerint nem lehetett követni a provizórium megkötésénél. De ha lenne párt, melynek ezért nem volna szabad lármát ütnie, ha lenne párt, melynek a saját lelkiismeretét kellett volna elhallgattatnia, ugy ez éppen a koalíciós ellenzék, mely egyrészt azt a felhatalmazást, melyet a kormány a szerződés kötéséhez kért, tárgyalni nem engedte, másrészt midőn a kormány a provizóriumot még idejekorán beterveztette, hogy törvény alakjában megjelenessen, vonakodott azt tárgyalni s késleltetése által kikényszerítette a rendelet formáját.

Egész magatartása lehetetlen, hogy másként tűnjék fel a közvélemény előtt, mint az ellenzéknek méltóságteljesen előadott vádja önmaga előtt. Azt is tudjuk, voltaképpen miért követte ezt a magatartást: meg akarta mutatni, hogy az obstrukció fegyvere még mindig fényes és éles és hogy megvan a hajlandósága és képessége minden neki tetsző alkalommal e fegyvert forgatni.

Hogy magatartására tárgyi indokolást nem tudott felhozni, hogy ilyen indokolás nem létezett, bebizonyult nemcsak ama találó és alapos cáfolat által, melyben a kormány a nagy rabulista Polónyit azon

melegiben részesítette, hanem hogy az ellenzék vezére, Kosuth Ferenc is, aki ma pour l'honneur de drapeau felépített, csak a legtarthatatlanabb dolgokat volt képes előadni.

Ha az, amit Kossuth Ferenc felhozott, szintén bizonyíték akar lenni arra, hogy az ellenzék a hosszú terméketlen vitában komoly aggodalmaknak akart kifejezést adni, akkor nem mondhatunk egyebet, mint hogy éppen Kossuth fejtegetései szolgáltatták a szigorú bizonyítékot, hogy az ellenzék csak időfecsérlő obstrukciót üzött. Mert ha Kossuth Ferenc kiemelte és ki kellett emelnie, hogy a provizórium tartalma nem káros, de drága törvényjavak árubabocsátása mellett kellett azt megvásárolni, akkor téved, amint ezt mindjárt be is bizonyították neki, a törvényjavak elárulására vonatkozólag igen nyomatékosan mert Magyarország jogaiból a magyar kormány egy címeckét sem adott oda. A felmondás joga, melyet Kossuth Ferenc Magyarországra nézve elveszettek tart, oly kevésbé veszett el, hogy az olasz kereskedelmi szerződés felmondása éppen az 1899. XXX. t.-c. alapján történt és pedig Magyarország részéről egyoldalul, hogy ezt a felmondást a közös külügyminiszterium hajtotta végre és Olaszország azonnal elismerte. Minthogy időközben a jogállapotra vonatkozólag mi sem változott, az 1878. XX. t.-c. elárulásáról sem lehet szó.

És ha most éppen Kossuth Ferenc követeli az Olaszországgal való végleges kereskedelmi szerződés beterveztését, ugy ez csak különbség kell hogy legyen egy oly világtapasztalattal bíró, nemzetközi ügyekben is járatos politikustól, ilyen követelést emelni. Nagyon jól tudja ő, hogy az ilyen megállapodásokat, mielőtt mint törvényjavaslatok meg nem jelennek, mielőtt

azokat minden érdekelt parlamentnek egyszerre előterjeszteni nem lehet, a jól kiszámított diplomáciai s okás szerint közzétenni nem szabad.

Az ellenzék tehát csupán mostanra fujta le az obstruálókat, mert megtudta az országból, minő benyomást tett magatartása a magyar lakosságra. A taktikában hibázott és azt hiszi, hogy a jövőben nem lesznek ennek következményei reá nézve. De téved és tévedése hamar ki fog derülni, először éppen az ő magatartása folytán mindenki előtt mind szükségesebbnek látszó házszabály-reformban és aztán abban az ítéletben, melyet a választók fognak hozni a döntő órában egy oly ellenzék fölött, mely állását csak a formákkal való visszaélés, nem pedig új eszmék felvetése által képes betölteni.

A kulturegyesület ülése.

Nagybecskerek, október 27.

A Torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület igazgatóválasztmánya tegnap délután 5 órakor a kaszinó kistermében dr. Pacséri Károly igazgató elnöklésével ülés tartott.

Az ülésen jelen voltak: Balázi József elnök, Somfai János titkár, dr. Váradi Károly ügyész, Szenes Adolf ellenőr, Cseh Elek számvizsgáló, dr. Vinczevidy Ernő, dr. Brájer Lajos, Knyaskó Lajos, Szalay József, dr. Klein Mór, és Bányai Jakab igazg. tagok.

Tanitók jutalmazása.

Az ülés első tárgya a magyar nyelv sikeres tanítása körül érdemeket szerzett tanitók jutalmazása volt.

Az igazgatóválasztmány dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő előterjesztése alapján a magyar nyelv sikeres tanításáért 50—50 korona jutalomban részesítette a következőket: Melczer Roza zombolyai ovónót, Trinkl Alajos torontál közszéki tanitót, Friedrich Péter nagy-

A „TORONTÁL” tárcája.

Csendőrhistoriák.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Bodó Pál öreg csendőr szájából ellette és írta:

Névtelen jegyző.

Alig hogy megmelegedtem Borcsán, jött jelenteni a pénzügyőri szemlész, hogy reggelre virradólag elloptak tőle három hizott libát.

Az őrsvezetőmtől kikértem az engedelmet, hogy engem és pedig egyedül magamat bizzon meg a nyomozással.

A szemléstől csak annyit kérdeztem:

— Van-e valakire gyanuja?

Mire ő nekem két legényember nevét említette.

Őrsvezetőmtől megtudakoltam, hogy ki a községi örök közül a legmegbízhatóbb és legügyesebb. Mire ő azt felelte, hogy egy Illia nevű ör.

Elmentem a község házához s behivattam magam elé az Illiát.

— Hallod-e Illia, ettől-e te ma már?

— Bizony uram, én nem ettem.

— No ha nem ettél fiam, Illia, itt van 50 krajcár. Menj, végy egy meszely jó szilvapálinkát és egy darab szalonnát kenyérrel. Egyél, siess s

ha ettél, jöjj be hozzám, majd azután tovább diskurálunk...

Ment s jött az Illia ugy egy félóra mulva.

— Na Illia, jól laktál?

— Jól, uram.

— Na Illia, akkor hallgass ide. Ősmered-e ezt meg ezt? (Megemlítetttem a szemlész által gyanúsított két legény nevét.)

— Ismerem, uram.

— Van-e ezeknek szeretőjük s ha van, özvegy, férjes asszony, vagy leány-e az?

— Ezek uram pobratik s még szeretőjük is talán egy és pedig: Pijada.

— Jól van Illia. Most eljössz velem s meggyünk abba az utcába, ahol Pijada lakik. Hanem a Pijada háza előtt meg nem állunk, te csak egy szemhunyoritással jelzed nekem, hogy melyik a Pijada háza, avval meggyünk tovább s a harmadik utcán keresztül újra ide vissza térünk.

Hanem nekem ne hazudj ám fiam Illia, mert ha te nekem jó emberem leszel, azt te soha meg nem bánod, de ha csak egyszer is és pláne most először megcsalsz, megemlegeted, hogy mikor ősmerted meg Bodó bácsit, a híres csendőrt. S engem csak Bodó bácsinak szólíts s ne urazz többet.

— Razumeo szí, sta szam ja szad kazó?

— Razumeo szam!

— Na hát akkor induljunk.

Rágyujtottam egy kubára s Illiának is adtam egyet s avval mentünk sétálni.

Sétálunk, sétálunk s egyszer csak Illia hunyorit egyet a szemével, én sas szememmel egy röpké pillantást vetek a házra s látom, amint egy asszony az ablakfüggöny mögül kikandikal. De el nem árultuk egyöknk sem, hogy egy kicsit érdeklődünk a háztulajdonosnő iránt, hanem nagy helykén sétáltunk tovább. Megkerültük a falut s újra vizatértünk a község házához.

Egy óra mulva, most már egész komolyan, elindultunk Pijadához látogatóba.

Mosolygó arccal fogadott a szép szerb asszony. Ropogós járása s duzzadó keble, valamint villanós szemei elárulták rögtön nekem, hogy a férjén s a két pobratin kívül a falunak még akár egy tucat latorját is képes vigasztaló kenettel ellátni.

— Pijada! szólítom meg a szép asszonyt, nem hoztak ide tehozzád az éjjel három hizott ludat?

— De goszpodin zsandár, mit gondolsz! — Pijada! mond meg szépen Pijada! Szép asszony!

— Nem, nem, nem, hoztak goszpodin zsandár! Boga mi!

— Nem mondd meg Pijada? Na majd akkor kutatást tartok nálad. Jer csak Illia, menjünk fel előbb a padlásra. Te szép Pijada,

Olcsó, szabott árak!

Most érkeztek

Olcsó, szabott árak!

nagy választékban női felöltők, raglánok, havelok-k, kabátok és gallérok, a legújabb divat szerint.

— Saját műhelyekben készült —

férfi- és gyermek-öltönyök és felöltők már most nagy mennyiségben raktáron vannak.

Telefon 141. szám.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

Telefon 141. szám.

kikindai róm. kath. tanítót, Varga Emma toralmási és Sprenger Gizella zombolyai állami tanítónőket.

Ugyancsak a magyar nyelv sikeres oktatásáért a kir. tanfelügyelő előterjesztésére elismerő okmányokkal jutalmazta az igazgató-választmány: Bányai Neszta nagybecskereki állami ovónőt, Incze Mariska nagykikindai róm. kath., Axmanné Almos Irén módosi róm. kath., Pálffy Etel nagybecskereki állami tanítónőket, Uri Péter zombolyai állami, Sziller Károly és Palatinus Imre nagykikindai róm. kath. tanítókat.

Kultur-estély.

Somfai János titkár egy kulturbál előkészítése iránt tett előterjesztést. A bált a farsang első és legelőkelőbb multságának tervezné s célja nemcsak az volna, hogy a közművelődési egyesületnek jövedelmet hozzon, de hogy magas színvonalával a társasélet élénkítésére és emelésére hasson. A bál ezért egy irodalmi estével kapcsoltnak össze s így a közönség a bál multság mellett szellemi élvezet is jutna. A bál sikerének biztosítására bevonnák a vármegye előkelőségeit s kérje meg az igazgatóság a védnökségre dr. Dellimanics Lajos főispánt s lady patronesznak dr. Dellimanics Lajosné főispánnéval élükön előkelő hölgyeinket.

Az igazgatóság hozzájárul a titkár előterjesztéséhez azzal a módosítással, hogy a multság ne bál, hanem estély jellegű legyen.

Az estély előkészítéséhez az igazgatóság külön bizottságot küldött ki a következő tagokkal: dr. Paeséri Károly, dr. Vinczehid Ernő, Knyaskó Lajos, dr. Brájjer Lajos, Semsey Gyula, dr. Várady Imre és Somfai János titkár.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Kitüntetés.** Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Rottler Ferenc verseci törvényhatósági bizottsági tagnak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Személyi hír.** Patócz János m. kir. honvédeztelen tegnap délután Szegedről Nagy-

zárd be a konyhasajtót, a kulcsot add ide nekem s azután te is sétálj fel utánunk a padlásra. De jőjj ám, ha Istent ösmersz.

A padlásra nem találtunk semmit. A szobában nem találtunk semmit. A konyha egyik sarkában azonban egy polyvacsomót látok.

— Söpörd csak el ezt a polyvát, fiam Illia! Illia elsöpri: a fal tövében friss, letaposott földhányás.

— Illia, keress csak egy ásót s ásd fel a fal tövét.

Assa Illia s a menyecske — figyelem — hol elpirul, hol elhalványodik.

Két láb mélyen puhába akad az ásó. Ott a ludtoll.

— A toll már meg van.

— Pijáda, Pijáda, látod a toll már itt van. Nem mondanád meg most már, hol van a pecsenye?

— De goszpodin zsandár, van nekem is ludam. Annak a tolla s ide ástam el, hogy nagyon meg ne száradjon. Mert ha megszárad a toll, eltöredezik.

— Na persze! S akkor nem édes a fekvés rajta. Ugy-e Pijáda? Elhiszem, — csakhogy mégis nem mondanád meg, hol van a pecsenye?

— Micsoda pecsenye?! Nem tudok én semmiről semmit.

— Ha nem tudsz semmiről semmit, majd keresünk tovább.

— Vedd le csak fiam Illia ennek a kemencének az előtétjét.

Illia leveszi. Benéznek. A kemence torka tele frissen huzott szalmával.

— Huzd ki csak ezt a szalmát, fiam Illia! Illia kihuzza. A kemence mélyén, a szalma mögött tepsiben ott piroslak a szépen sült libahus.

— Na Pijáda! Még se mondd meg azt, amit kérdeztem tőled?

becskerekre érkezett s itt ma szemlét tartott a zászlóalj legénysége felett. Az ezredes valószínűleg a holnapi nap folyamán hagyja el városunkat.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** A megyés püspök Tax Szilárd kis-teremai adminisztrátort nyugdíjazta és helyébe Glass Ferenc szegedi hittanárát nevezte ki. A püspök továbbá következő segédlelkészeket disponálta: Kiss Jánost Glogováról Szegedre, Néff Ferencet Csanádpalotáról Glogovára és Kelemen Andrászt Gyorokról Csanád-Palotára.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Százötven törvényhatósági bizottsági tagnak mandátuma lejárván, ezek most új választás alá kerültek. A választások megbeszerte ma kezdődtek meg a választók élénk részvételével. Az eredményről, miután a választásokat a késő délutáni órákban zárják le, csak holnapi számunkban hozhatunk tudósítást. (L. mai táviratainkat.)

Nagybecskereken is élénk érdeklődés mellett folyt a választás. Nálunk az I. választókerületben dr. Grandjean József és Reitter Oszkár helyébe választottak két megyebizottsági tagot, a II. választókerületben pedig Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu és dr. Klein Mór helyébe 3 megyebizottsági tagot. Az I. kerületbeliek az Ellmer-féle vendéglőben szavaztak, ahol Kis János dr. volt a választási elnök, a II. kerületbeliek a városházán, ahol Menczer Lipót elnökölt. A végleges eredmény a következő:

A II kerületben nyertek

dr. Mangold Samu	344
dr. Klein Mór	338
Steinitzer Géza	336
Gligorovits János	91
Terzin Zsivko	91
Turinszky Tivadar	91
dr. Sándor Mihály	15
dr. Stern Lázár	17
Kónya Ferenc	11
dr. Kardos Samu	1
dr. Várady Imre	1
Reitter Oszkár	1
Speck Gyula	1

szavazatot.

Az első kerületben

dr. Perisics Zoltán	231
Reitter Oszkár	208
Jeszenszky Nándor	49
dr. Grandjean József	48
Kónya Ferenc	1

szavazatot.

— **Az izr. istentiszteletek.** Az izraelita istentiszteletek holnaptól kezdve délután fél 5 órakor kezdődnek.

— De mit gondolsz, goszpodin! Igaz, hogy én tettem oda, hogy míg a férjem hazajön a zimonyi piacról, be ne köpje a légy. De a saját libámat vágtam le.

— Na, ha nem felelsz nekem Pijáda a kérdésemre, jőjj velem a laktanyára, — de rögtön ám.

Viszem az asszonyt. Jelentem az őrsvezetőmnek a kutatás eredményét s azt is, hogy ez asszonynyal itt a laktanyán négyszemközt akarok beszélni.

Viszem Pijádát egy külön szobába.

— Pijáda, még se felelsz?

Hiába! Pijáda nem felel. Hanem e helyett az erős mosolygástól kivillannak ajkai közül fogai s vakmerően kezdi puha, meleg tenyereivel arcomat simogatni.

— Mondtam már neked öcsém, hogy mikor vallattam, az ember vagy asszony mindegy volt előttem s hogy ártatlant soha nem bántottam. — Na Pijáda! Ha neked simogatás kell, hát ám legyen!

S evvel elővettem a táskából ólomgolyós végű korbácsomat s olyat huztam Pijádának jobbról, balról a hátára, hogy csak úgy repedt rajta a rékli, meg talán a hátbőr is.

— Megmondom goszpodin, megmondom, csak ne bánts! A Jancsikovics Mita meg a Lolics Jefta hozták! . . .

Persze hogy kivallattam Mitát meg Jeftát is a magam módja szerint a ludlopás körülményei felől, bár váltig verte fejembe az őrsvezetőm, hogy Jancsikovics Mita a borsai leggazdagabb és legbecsületesebb parasztagazda fia s csak csinján bánjak vele.

Hátha Boresának Rothschildja volna a betyárnak az apja, nem-e tanítanám meg mindennek ellenére becsületre?!

— **A motoros közlekedés Torontálban.** Megirtuk már, hogy az idei november folyamán a torontáli vasutakon motoros közlekedés indul meg. A dolog, mint örömmel jelenthetjük, már teljesen a megvalósulás stádiumába jutott s hivatalos értesítés szerint a motoros közlekedés a szeged—karlova—nagybecskereki vonalon november elsején életbelép. A motoros közlekedés életbe léptetéséről a Máv. igazgatóságától a következő hivatalos jelentést vettük:

A szeged—karlova—nagybecskereki vonalon a jelenlegi személy- és vegyes vonatokon kívül irányonként 3—3 és pedig: Szeged—Nagybecskerek, Szeged—Csóka és Szeged—Karlova között egy-egy motorkocsi menet helyezettik forgalomba. E motorkocsik Szegedről reggel 5 óra 33 perckor, d. e. 10 óra 10 perckor, illetve d. u. 2 óra 42 perckor fognak indulni; az ellenkező irányban Karlováról reggel 6 óra 39 perckor, Csókaról d. u. 1 óra 7 perckor, Nagybecskerekről d. u. 5 óra 15 perckor fognak Szegedre érkezni. E menetrend életbe léptetésével egyidejűleg a nagykikinda—karlovai vonalon mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyezettik forgalomba, mely Nagyikindáról reggel 7 órakor fog indulni, illetve oda d. u. 5 óra 45 perckor fog érkezni.

A motorkocsik nagybecskereki indulásának idejét az igazgatóság még nem közölte, mert csak holnap vagy holnapután állapítják meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kokits A. F. ur helybeli kereskedő, mint minden évben, úgy ez idén is mintegy 12 korona értékű kézimunkaanyagot adományozott az áll. elemi iskola szegénysorsu leányövendékei között való szétosztás céljából. Az intézet nemeslelkű jóttevőjének ez uton is hálás köszönetet mond Baaden Károly közp. áll. isk. igazgató.

— **Küzdelem a tüdővész ellen.** Torontál vármegye minden lakosának epedve várt óhaja egy tüdővészellenes egyesület létesítésével megvalósult, midőn a belügyminiszter ur az erre vonatkozó alapszabályokat folyó évi szeptember hó 24-én jóváhagyta. Az előkészítő-bizottság lelkesültséggel fogott hozzá feladatának teljesítéséhez, mert hisz évek óta fáradozott ezen és megynék szorult talán leginkább a segélyre. Azért legott a felhívásokat és a nagy gyűjtőleveket 5000 példányban küldi szét. Ép ezen időben kaptuk a felhívást a József főherceg védnöksége által álló szanatóriumi bizottságtól, hogy sorsjegyek árusítása által járjunk az általuk kitűzött célhoz. Ámde képes lesz-e megynék mindkét irányban eleget tenni? Tudva azt, hogy közönségünk mennyire igénybe van véve különböző jótékonycélok által, kötelességünknek tartjuk a közönséget arra kérni, hogy előbb támogassa a Torontálme gyében létesítendő szanatóriumot s csak azok, kik a nemes célra még azonfelül akarnak és tudnak áldozni, azok vegyenek sorsjegyeket s támogassák a szanatórium ügyét más téren is.

Ritka szerencse. A m. kir. osztálysorsjáték hétfői huzásán nagy szerencsében részesültek a 98924. számú sorsjegy tulajdonosai. Ugyanis ez a szám, melyet Schulze Vilmos osztálysorsjegy főelárusítónál (Budapest, Régi posta-u. 6.) vettek, nyerte a 600.000 kor. jutalomdíjat. A következő sorsjáték első huzásához eredeti sorsjegyek még kaphatók a szerencsés főelárusítónál, egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1:50 koronáért.

Színház

* **A kis pajtás.** Ez a darab, melyet tegnap este Polgár Károly nálunk bemutatott, annak idején nagy meglepetést keltett a budapesti Vigszínház közönségénél. A francia vigjátéknak jelzett darabot úgy várták, mint valami legujabb francia cecchónériát s e helyett kaptak egy szinte németes szentimentalizmussal föleresztett színművet, amely legfőlegb egyik-másik bohózati alakja révén tarthat jogcímét a vigjátéki minőségre. Ez a családias mindenesetre kellemesen érintené a jóízű emberek, de azért megzavarhatják őket a darab vastag pikantériái. A darabot, mely Barna Jolán és Sik Rezső jutalomjátékaul került színre, nálunk is vegyes érzelmekkel fogadta a közönség s tapsa és elismerése Barna Jolán és Sik Rezső játéka-

szólt s
Sik Rezső
tisztelői.
Lajos, de
Győri
helyüket
Gyula s

A na

Tav
mozgalom
Nagybecskereki
zsakoló m
s azt köv
munkaadó
mázsánku
korona ná
munkásos
A na
itteni sz
Percz Z
Reitter
kérték en
attól, hog
nem adta
lics Ignya
kapitány
a melyen
néphez. E
kihágásila

De e

nak, me
munkások

Igy
munkatés
sokat, hog
szép szó

A re
galom m
segítséget
helyreállít
ki, amelyn
volt szüke

hogy kato
oszlott. ag
tani s a v
jegyzőköny

Ügy
vényszék
bíró elnök

A tárgyalá
dár és dr
bírák. A
a védelme
viselte.

A v
Ignya, Mo
sin Zsiva
kettőt a
biakat elle
lyezte vad

A tá
hogy a p
ról, tagadj
biztatta ve
hogy rész
ság felszó

Rei
mint tanu
teket, maj
hogy a tó
csak a re
hető, hogy

Ezutá
vényszék.

a bíróság
után kibí
és Mos

egyenkint
államfogh
büntetése
egyenkint

T

A k
tott, a m
Ferenc

ellenző i
Ezu

ról szóló
Ma

vénysért
arról besz
elsikkasz
fegyveres

szült s Barna Jolánnak pompás virágkosárral, Sika Rezsónak pedig ajándékkal kedveskedtek tisztelőik. Sok igyekezettel játszott Szathmáry Lajos, de ez nem sző szerepköre. Igen jó volt Győri Matild s ugyszintén sikerrel megállták helyüket Molnár Vilma, Deréki Antal, Gózon Gyula s a többiek is. (S—s.)

TÖRVÉNYSZÉK.

A nagybecskereki munkászavargás.

Tavaszzal nagy port vert föl az a munkásmozgalom, a mely ez év április havában történt Nagybecskereken. A mozgalmat a nagybecskereki zsákoló munkások és napszamosok indították meg s azt követelték, hogy a hatóság kötelezze a munkaadókat arra, hogy a zsákolóknak méter-mázsánként 6 fillért, a napszamosoknak pedig 2 korona napszámot fizessenek, azonkívül a vidéki munkások ne kaphassanak itt munkát.

A mozgalom élén Nikolics Ignya nevével szatócs, továbbá Mosorinszky Milán és Percz Zsiva állott, akik társaik megbízásából Reitter Oszkár rendőrkapitánytól népgyűlésre kértek engedélyt. A rendőrkapitány joggal tartva attól, hogy a feltűzött tömeg rendetlenkedni fog, nem adta meg a kért engedélyt, azonban Nikolics Ignya és Percz Zsiva nem törődve a rendőrkapitány tilalmával, mégis egybehívták a gyűlést, a melyen mindketten izgatott beszédeket intéztek a néphez. E miatt azonban a közigazgatási hatóság kihágásilag már megbüntette őket.

De ezzel még nem volt vége a mozgalomnak, mert Nikolics és Percz tovább izgatták s a munkások tovább rendetlenkedtek.

Igy az elégtelenség felkeresték az egyes munkatelepeket s mindenütt felhívták a munkásokat, hogy szüntessék be a munkát s ott, hol a szép szó nem használt, erőszakot is alkalmaztak.

A rendőrkapitány tartva attól, hogy a mozgalom még jobban el fog fajulni, a katonaság segítségét kérte, mire a parancsnokság a béke helyreállítására egy század katonaságot rendelt ki, amelynek beavatkozására azonban már nem volt szükség, mert a tömeg, midőn hírül vette, hogy katonaság vonul ki ellenük, azonnal szétoszlott. Így lehetséges volt a mozgalmat elfojtani s a vezetőket a kapitányságra kísérni, ahol jejjökönnyvet vettek fel róluk.

Ügyük ezután a nagybecskereki kir. törvényszék elé került, mely Makk József tiszti bíró elnöklésével ma délelőtt tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson szavazóbírák voltak: Junga Aladár és dr. Eördögh Árpád kir. törvényszéki bírák. A vádat dr. Boross Dezső kir. ügyész, a védelmet pedig Almássy Elek ügyvéd képviselte.

A vádlottak padján voltak: Nikolics Ignya, Mosorinszky Milán, Percz Zsiva, Glisin Zsiva és Radity Pára, akik közül az első kettőt a királyi ügyészség izgatás miatt, az utóbbiakat ellenben hatóság elleni kihágás miatt helyezte vád alá.

A tárgyalás folyamán Nikolics beismerte, hogy a polgármesterrel beszélt a bérmozgalomról, tagadja azonban, hogy a tömeget ellentállásra biztatta volna. A többi vádlott szintén beismerte, hogy részt vett a mozgalomban s hogy a hatóság felszólítása dacára sem oszlott szét.

Reitter Oszkár rendőrkapitány, a kit mint tanu szintén beidéztek, elmondja a történeteket, majd azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a tömeg annyira fel volt tüzelve, miszerint csak a rendőrség tapintatos eljárásának köszönhető, hogy komolyabb baj nem történt.

Ezután a többi tanukat hallgatta ki a törvényszék. A vád és védbeszéd elmondása után a bíróság visszavonult, majd rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely Nikolicsot és Mosorinszkit izgatás vétsége miatt egyenkint 14 napi államfogházzal és egy napi államfogházzal helyettesíthető 20 korona pénz-büntetéssel sújta, a többi vádlottakat pedig egyenkint 6—6 napi elzárással. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 27-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, október 27.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen napirend előtt Kossuth Ferenc bejegyezte a keletázsiai háborút ellenző indítványát.

Ezután folytatták az olasz provizóriumról szóló törvényjavaslat részletes vitáját.

Ma Polónyi Géza beszélt és törvénysértéssel vádolta a kormányt, majd arról beszélt, hogy Magyarország önállóságát elsikkasztották s azt mondta, ha tehetné, fegyveres ellentállásra hívná fel a nemzetet,

mert a király esküjében nem lehet bizni. (Nagy zaj és tiltakozás jobbról.)

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter erősen visszautasítja utóbbi szavait s tiltakozik az ellen, hogy a magyar parlamentben így beszéljenek.

Az elnök ezután elrendeli a szavazást. Az ellenzék pontonkint kíván szavazni, az elnök azonban ezt nem tartja lehetőnek.

E körül most terjedelmes házszabályvita indult, míg végre abban egyeztek meg, hogy a törvényjavaslat fölött hat részben szavazzanak.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcterről.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Reutter-ügynökség megcáfolja azokat a híreket, mintha Mukden alatt újabb harcok folynának. Az ügynökség jelentése szerint Mukden környékén most szünetelnek a hadműveletek.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból táviratozzák, a japánok Mukdentől 20 mérföldnyire hadállásokat foglaltak el. Azt hiszik, hogy a japánok nagyobb támadásra készülnek Mukden ellen.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Csifuból táviratozzák, tegnap tízenöt ezer főnyi új japán sereg érkezett Port-Arthur alá.

A király Budapesten.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király ma reggel Gödöllőről Budapestre érkezett és délelőtt általános kihallgatást adott. Délután 5 órakor a király ismét visszatért Gödöllőre.

Megyebizottsági tagok választása.

Crepaja, október 27. (A „Torontál“ telefonjelentése.) Törvényhatósági bizottsági tagokul megválasztották Palanacsy Gyulát (71 szav.), Marton Andort (70 szav.), Benkovics Mihályt (65 szav.).

Szerbittebe, okt. 27. (A „Torontál“ telefonjelentése.) Megyebizottsági tagokul a mai napon megválasztották: Jovanovics Györgyöt (egyhangulag) és dr. Szánthó Adolfot (szótöbbséggel).

Dobrica, okt. 27. (A „Torontál“ telefonjelentése.) A mai megyebizottsági tag választásnál bizottsági tagokul megválasztottak Radonits Gyula (222 szav.) Szerényi Gyula (216 szav.).

A képviselőház szünete.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház a jövő héten a közbeeső mindszentek és halottak ünnepe miatt hétfőtől szerdáig nem tart ülést.

Kereskedelmi szerződésünk Németországgal.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országgyűlési szabad-elpárt tegnap este tartott értekezletén tárgyalta és elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely fölhatalmazza a kormányt, hogy Németországgal megindíthassa a kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalást.

Az angol-orosz viszály.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Gibraltarból táviratozzák, az egész angol torpedónaszádrajt mozgósították.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból táviratozzák: A helyzet rendkívül feszült s lehetetlen leírni az izgatottságot, amely mindenütt uralkodik. Eddig biztos, hogy nem történt megállapodás az orosz és az angol kor-

mány között. Az angol kormány délutánig halasztást adott Oroszországnak.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ ered. táv.) Londonból táviratozzák: A „Daily Mail“ jelenti: Az angol nemzet háboru küszöbén áll. Az orosz kormány vonakodik az orosz balti flotta bünyös tisztjét megfenyíteni s a jövőre garanciákat nyújtani. Ha ma délutánig az orosz kormány a feltételeket nem teljesíti, a csatorna-flottát utasítják, hogy a balti hajórajt visszatérésre szólítsa fel. Ha az orosz flotta vonakodnék, akkor az angol hajórajt kényszereszközökhez nyul.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ ered. távirata.) Fiuméből táviratozzák: Az itt tartózkodó angol hajórajt utasítást kapott, hogy nyomban induljon el Gibraltár felé az orosz hajórajt ellen demonstrálni.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) 10.31 — —
Buza (áprilisra 1905.) 7.42 — —
Tengeri májusra 1905.) 7.23 — —
Zab (októberre) 7.96 — —

Nyiltér.*)

Rövid használat után nélkülözhetlen.

Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. jul. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetlen

fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hártathatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „Kalodont“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

(95—21.19)

* Az a rovat alatti közlésekért nem vállal felelősséget a szerk.

VÁROSI SZINHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, október hó 27-én:

Makrancos hölgyek.

(Lysistrata.)

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, péntek, október hó 28-án:

Dr. Nebántsvirág.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 43 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

